

OTESTUJTE SA S NAMI

KNIHY S VIANOČNOU TEMATIKOU

Najkrajšie sviatky roka sa nezadržateľne blížia a deti odratávajú v kalendári, kedy už bude chodiť Ježiško. Tohtoročné Vianoce však budú pravdepodobne trocha iné - také osobnejšie, tichšie a v užšom kruhu... Aj to môže byť jeden z podnetov, prečo siahnuť po knihe a venovať svoj voľný čas príbehu, ktorý sa ukrýva na jej stránkach. Pripravili sme pre vás kvíz, ktorý je špecificky zameraný na diela s vianočnou tematikou. Ved' kedy inokedy, ak nie teraz?

1. otázka

Kde bolo, tam bolo, žil raz lakomý, chladný a necitlivý mrzút Scrooge. Jeho chamtivosť nepozná hraníc a dokonca ani atmosféra Vianoc nedokáže obmäkčiť jeho tvrdé srdce. Podráždene a cynicky komentuje predvianočný zhon, no všetko zmení tajuplná návšteva – traja duchovia, čo za ním prídu na Štedrý večer...

Ako sa volá táto známa novela a ktorý slávny spisovateľ je jej autorom?

(Pomôcka: Dielo bolo spracované aj do filmovej podoby.)

2. otázka

“Mám ešte niečo urobiť?” spýtala sa sekretárka. Veľmi zaneprázdnený riaditeľ pozrel na hodinky a prezrel si diár.

“Už by sme mali ísť. Teraz už veľa práce neurobíme.”

Sekretárka sa usmiala: “Ešte tu máte zoznam darčiekov pre syna. Nezabúdajte, že o tri dni sú Vianoce.”

“Ešteže ste mi to pripomenuli!” Riaditeľ si povzdychol. “Bojím sa, že sa na mňa bude hnevať. A právom, lebo mám na rodinu veľmi málo času. Keď večer prídem domov, syn už spí. Nemáme takmer vôbec čas si spolu pohovoriť. Chcem, aby aspoň na Vianoce dostal odo mňa poriadny darček. Ale... ako to mám stihnúť? Viete čo? Kúpte to vy. Na peniazoch nezáleží. Prečítajte si ten zoznam a kúpte všetko, čo si môj syn želá.”

Sekretárka otvorila list od syna, potriasla hlavou a usmiala sa: “Viete, že vaše príkazy vždy plním, ale tento raz sa to vážne nedá.”

“Prečo nie? Vari si môže osemročné dieťa želať vec, ktorá sa nedá kúpiť? Ukážte mi ten zoznam!”

Sekretárka mu mlčky podala synov list. Riaditeľ si ho prečítal:

Milý ocko,

k Vianociam si želám, aby si celý budúci rok mal pre mňa každý deň (alebo skoro každý deň) polhodinu času.

Neželám si nič iné.

Tvoj František

Tento úryvok pochádza z pera talianskeho autora, ktorý je známy svojimi zbierkami poviedok a krátkych zamyslení. Skúste si spomenúť alebo vyhľadať na internete jeho meno i názov konkrétneho diela, venovaného najkrajším sviatkom roka.

3. otázka

Dvaja malí chlapci Miško a Ondrej nesú oblátky do Zeman-Lehoty, kam ich vypravil ich učiteľ. Idú pešo, zima je riadna, mrzne a šmýka sa. Navyše, oblátky sú krehké, nuž niet sa čo diviť, že náklad príde na miesto určenia v nie celkom neporušenom stave, ale misia je splnená – a to je hlavné. Horšie je to však cestou nazad, fúka silný vietor a deti sú natoľko vyčerpané mrazom a únavou, že...

Nie, nebojte sa, deťom sa napokon nič zlé nestane, ale... spomeniete si, čo sa udialo predtým, aj ako to pokračovalo? A keď sme už pri tom spomínaní, snád' sa vám vybaví aj názov diela a meno jeho autora.

(Pomôcka: Filmová adaptácia tejto poviedky patrí k Vianociam rovnako neodmysliteľne ako Popoluška či Mrázik.)

4. otázka

*Na okne mrazné kvety. Za oknom ticho klesá,
na biele čriepky rozbité.
Strážcovia vína, dnes, prosím, rozíd'te sa.
Dneska sa krásou opíte.
V rubáši páperovom pred vaším zrakom leží
nedotknutá a vábivá.
Dnes podvečer na našej starej veži
storočný zvon sa rozkýva,
trasľavým hlasom do noci rozplače sa
kovovou slzou plesania.
Na okne mrazné kvety. Za oknom ticho klesá,
Dneska ťa ničím nezrania.
Slová sú krotké. A ostré neublížia.
Tak ľahko vzlietneš ponad ne.*

Milovníci poézie už určite tušia, ktorého slovenského básnika hľadať za týmito veršami. Pre ostatných máme pomôcku: Získal množstvo ocenení a od roku 1991 bol každoročne navrhovaný na Nobelovu cenu za literatúru.

5. otázka

Nadšencom pátrania a vyšetrovania netreba tohto pána vôbec predstavovať – z televíznej obrazovky je známy takmer po celom svete. Známe je aj meno autorky – kráľovnej detektívok, ktorá mu vdýchla literárny život. Ostáva už len zaloviť v pamäti, ako sa volá konkrétny príbeh, kedy je detektív nútený pracovať aj cez Vianoce.

6. otázka

„Nadešel předvečer Svátku prasečí hlídky. Je nápadný klid. Sněhu je dost, červenek celá hejna, ozdobený stromeček za každým oknem. Je však absolutní nedostatek velkého tlustého muže v červenobílém oblečení, který doručuje hračky...Ten zmizel.

Dětská vychovatelka Zuzana ho musí najít nejpozději do rána, jinak nejen že nikdo nedostane dárky, ale nevyjde slunce. A naneštěstí jsou jejími jedinými pomocníky havran s oční vadou, krysík Smrt' a bůh kocoviny. A co je ještě horší, někdo leze komínem. Není to bába. Tentokrát má místo kopy pytel, ale je na něm něco smrtelně povědomého. HO. HO. HO.

Šíří se podivné zvěsti. A jestli se vám navíc kýve nějaký zub, buďte opatrní...“

Ak hľadáte humor s prvkami satiry, parodujúci významné literárne diela a kombinovaný s prvkami mytológie, folklóru, rozprávok, zjádzite do fiktívneho sveta, rozprestierajúceho sa na chrbtoch štyroch slonov, čo stoja na pancieri korytnačky A'Tuin, plávajúcej vesmírom... Náročné? Možno. Ale tá zábava, ktorú si užijete pri čítaní, je na nezaplatenie.

Fanúšikovia fantasy literatúry aj z tejto krátkej anotácie už neomylné vedia identifikovať autora i názov diela.

7. otázka

Kniha ako adventný kalendár? A prečo nie? Táto skvelá knižka s nádhernými ilustráciami pre malých i veľkých má presne 24 kapitol a je to akýsi príbeh v príbehu. Nórsky chlapec Joachim si ide s ockom kúpiť adventný kalendár. V obchode je množstvo kalendárov – s čokoládou či plastovými figúrkami, jeho však zaujme jeden zvláštny, starobylý, z ktorého po otvorení okienok vypadávajú papieriky s príbehom o Elizabeth. Toto dievčatko v predvianočnom ruchu zablúdi v obchodnom dome do oddelenia hračiek, kde zbadá živé jahniatko. Chce ho pohladkať, no jahniatko beží preč. Elizabeth ho nasleduje a spolu sa zatúlajú do minulosti. Toto putovanie ich zavedie až do Betlehema, kde sa práve narodil Ježiško.

Viete, po ktorej knihe máte siahnuť, ak sa chcete dozvedieť, ako pokračoval Joachimov príbeh?

8. otázka

„Vždy som si myslela, že telo musí byť choré a musí umierať predtým, než uvidíš Boha. A predstavovala som si, že keď príde, bude to, akoby sa človek díval na bapstické okno – krásne, ako farebné sklo, cez ktoré tečie slnko, taká žiara, že nebude poznať, kedy sa začne stmievať. A bola to úľava myslieť na tú žiaru, ktorá odnesie všetky špiritistické myšlienky. Ale stavím sa, že sa to nikdy nestane. Stavím sa, že na úplnom konci si človek uvedomí, že Boh sa mu už ukázal. Že veci tak, ako sú,“ - jej ruka krúži v geste, ktoré zaberá mraky a šarkany a trávnu a Queenie, vršiacu hlinu na svoju kosť – „proste to, na čo sa denne dívaš – to je ako vidieť Jeho. Pokiaľ ide o mňa, mohla by som opustiť tento svet s dneškom v očiach.“

Sú to naše posledné spoločné Vianoce.

Tento úryvok pochádza z autobiografickej poviedky, ktorá bola prvýkrát publikovaná v časopise Mademoiselle v decembri 1956. Jej autorom je slávny americký spisovateľ, herec a novinár, ktorého tvorba zahŕňa poviedky, romány, drámy i diela patriace k literatúre faktu. Viete, o koho ide?

(Pomôcka: Azda najznámejšie dielo tohto autora, ktoré bolo aj sfilmované, sú Raňajky u Tiffanyho.)

9. otázka

Ďalšia slovenská klasika, ktorej rovnomenné spracovanie môžeme sledovať počas Vianoc na televíznych obrazovkách. Hlavný hrdina poviedky býva spolu s nevestou a vnukmi v domčeku na boku Rozsutca a v predvečer Vianoc sa kochá krásou okolitej prírody. Vnuci Adamko a Ondrejko sa však dožadujú, aby im splnil sľub – že im donesie darčeky, a tak sa vyberie do vzdialenej dediny po sviečky, koníka a cukríky na stromček. Domov sa už však nevráti...

Spomeniete si na názov poviedky i meno jej autora?

(Pomôcka: Hlavného protagonistu vo filme stvárnil Július Pántik.)

10. otázka

Priatelia Tobin, Džej Pí a Duke trávajú Vianoce v spoločnosti bondoviek, keď zrazu zavolá Tobinova mama. Bohatá snehová nádielka počas Štedrého večera spôsobí, že kvôli nezjazdným cestám a metrovým závejom kolabuje doprava. Táto kalamita zapríčiní, že Tobinovi rodičia na sviatky neprídu domov. Situácia sa ešte vyhrotí, keď sa im ozve kamoš Keun. Pozve ich do reštaurácie Waffle House, kde sa zložila skupina roztlieskavačiek, ktorým vlak uviazol v snehu, takže sa rozhodli zostať vo sviatočný večer tam. Scéna je pripravená, v zápale o priazeň roztlieskavačiek sa začína boj. Boj o život so zasneženými cestami a závejmi...

Ak chcete vedieť, ako sa to skončilo, pátrajte po knižke s typicky zimným názvom. Za jej vznikom stojí trojica najpredávanejších autorov pre mládež.

Sledujte internetovú stránku Tekovskej knižnice aj naďalej a nájdete tu správne odpovede na dnešný kvíz i ďalšie tipy na vianočné čítanie.

Spracovala: Anna Medzihradská

Snímky: zdroj internet